

בחיפה

בעניין:

הדס כרסנתי ת.ז. 031998487

מרח' העצמאות 49 הרצליה

התובעת

ע"י ב"כ עו"ד שלומי כהן ו/או אמיר ישראלי,
מרחוב המגינים 60א, ת.ד. 33138 חיפה, 31331
טל: 04-8555099, פקס: 04-8555110

- נגד -

זנכלל בע"מ, ח.פ. 520034208

הנתבעת

א.ת. אלון תבור ת.ד. 2445 עפולה 18102

כתב תביעה

התובעת מתכבדת בזאת, להגיש לבית המשפט הנכבד, בד בבד עם הגשת בקשה לאישור התביעה כייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות") את כתב התביעה כדלקמן.

א. רקע עובדתי:

1. תביעה זו עניינה במקרה בוטה במיוחד של הטעיה צרכנית.
2. הנתבעת, חברת זנכלל, הינה הבעלים של המותג "יכין" והינה יצרנית של עשרות מוצרי מזון ובכלל זאת מוצרים שבסיסם מהצומח (דוגמת רסק עגבניות ומיץ לימון).
3. בין שלל עיסוקיה הנתבעת הינה היצרן של מוצר המכונה מיץ לימון טבעי (להלן: "המוצר") הנמכר באריזות בתחולה של 1 ליטר. המוצר נמכר במרבית הרשתות המובילות והמרכולים.

- פרטי הנתבעת מאתר רשם החברות מצ"ב כנספח "ג" לבקשת האישור.

- תמונות של אריזת המוצר מצ"ב כנספח "ד" לבקשת האישור.

4. התובעת, תושבת העיר הרצליה, רכשה את המוצר באחד מסניפי הרשת "מגה" לפחות בשלוש פעמים שונות.
5. התובעת רכשה את המוצר משום שעל גבי אריזתו נרשם באותיות מאירות עיניים כי מדובר במיץ לימון טבעי.
6. דע עקא, וכעולה מכיתוב באותיות קטנטנות על גבי אריזת המוצר, כלל אין המדובר במיץ לימון טבעי, אלא במיץ העשוי מרכז.
7. נוסף על כך, אין המדובר כלל במיץ טבעי אלא במיץ משומר, כפי שכתוב באותיות קטנות מתחת לשם המוצר (מיץ לימון טבעי).
8. רק לאחר מספר רכישות של המוצר, שמה לב התובעת לכיתוב משומר ותהתה כיצד זה שמיץ לימון משומר יכול שייקרא מיץ לימון טבעי.
9. בתחילה, סברה התובעת כי מדובר במיץ לימון "טבעי" (כזה שנסחט מלימון) שעבר תהליך של שימור וכי בכך מתמצה ההטעיה. אלא שמעיון מעמיק יותר ברשימת הרכיבים גילתה התובעת כי המיץ מיוצר בכלל מרכז.
10. לאחר הגילוי הנ"ל פנתה התובעת לייעוץ משפטי.
11. הוראות הדין לעניין המוצר הינן ברורות וקובעות כי המוצר איננו מיץ טבעי, אינו יכול שיהיה מיץ טבעי, ובשום פנים ואופן אסור לרשום על גבי האריזה כי מדובר במיץ טבעי.
12. הוראות הדין קובעות כי מיץ המיוצר מרכז אינו יכול להיקרא מיץ "טבעי".
13. הוראות הדין קובעות בנוסף כי על הנתבעת היה לכנות את המוצר "מיץ לימון משומר" ולעשות כן בדרך בה המילה "משומר" תיכתב באותו הגודל בדיוק כשאר המילים המרכיבות את שם המוצר ("מיץ לימון").
14. סעיף 2.5.4.2 לתקן ישראלי 52 (2002), החל על מיצי פירות ובכלל זאת פירות הדר, קובע באופן הבא:

"מותר לסמן את הכינוי "טבעי" כחלק מסימון שם המוצר, או שלא כחלק ממנו, רק אם המוצר יוצר מפרי טרי (בלא תרכיז ובלא מחית מרוכזת) ואם הוא עומד בקריטריונים האחרים המפורטים בתקן הישראלי ת"י 1145 לגבי סימון הכינוי "טבעי"."

- העתק של תקן ישראלי 52 מצ"ב כנספח "ה" לבקשת האישור.

15. משמע, מיץ המיוצר מרכז איננו מיץ "טבעי" והנתבעת פעלה בניגוד לדין עת כינתה את המוצר "טבעי" ובכך הובילה להטעיית התובעת.

16. סעיף 2.5.1.10 קובע כי במיץ לימון שהוסף לו חומר משמר יש להוסיף את המילה "משומר" לשם המוצר:

"במיץ לימון שהוספה לו גופרית דו-חמצנית או תרכובות המשחררות גופרית דו-חמצנית, תצוין המילה "משומר" כחלק מסימון שם המוצר".

17. סעיף 4.1. לתקן ישראלי 1145 קובע כי על שם המוצר להיכתב בגודל אחד ובדגש אחד:

"הסימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המלים שבשם בגודל אחד ובהדגש אחד".

- העתק של תקן ישראלי 1145 מצ"ב כנספח יו' לבקשת האישור.

18. על הנתבעת היה על-כן לסמן את המוצר באופן הבא:

"מיץ לימון משומר"

19. הנתבעת לעומת זאת בחרה לסמן את המוצר באופן הבא:

"מיץ לימון טבעי"

משומר

20. מעשיה של הנתבעת גרמו לתובעת לרכוש מוצר מתוך סברה כי מדובר "במיץ לימון טבעי" בעוד שבפועל מדובר במיץ העשוי מרכז אשר איננו טבעי כלל ועיקר. בנוסף, הנתבעת הסתירה מהתובעת את הכינוי "משומר" והתובעת לא שמה לב למונח זה עד מועד גילוי התרמית.

21. הנתבעת הפיקה רווח רב עקב התרמית וזכתה ליתרון תחרותי לא הוגן על חשבון מתחרותיה תוך גרימת נזק לתובעת – אשר רכשה מוצר בריא פחות ממה שנתכוונה לרכוש - וליתר חברי הקבוצה. בנסיבות אלו אין מנוס מאישור תובענה זו כתובענה ייצוגית.

ד. הטיעון המשפטי

א. עילת הפרת חובה חקוקה

22. יסודותיה של עוולת הפרת חובה חקוקה מנויים בהוראות סעיף 63 לפקודת הניזקין, המורה אותנו באופן הבא:

"(א) מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר,

וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו.

(ב) לענין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירושו הנכון הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטובתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסוג או הגדר שעמם נמנה אותו פלוני.

23. לעוולת הפרת חובה חקוקה חמישה יסודות (ראה ע"א 145/80 **ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש**, פ"ד לז(1) 113, בעמ' 139): (א) קיום חובה המוטלת על המזיק מכוח חיקוק (ב) החיקוק נועד לטובתו של הניזוק (ג) המזיק הפר את החובה המוטלת עליו, (ד) ההפרה גרמה לניזוק נזק (ה) הנזק אשר נגרם הוא מסוג הנזקים אליו נתכוון החיקוק.

24. לענייננו, הפרה הנתבעת את הוראות חוק התקנים התשי"ג - 1953 הקובע באופן הבא (בסעיף 9 לחוק):

9. חובת שמירה על תקן רשמי (תיקון: תשל"ט)

"(א) לא ייצר אדם מצרך, שמיפרט שלו נקבע בתקן רשמי, ולא ימכרנו, ולא ייבאו ולא ייצאו, ולא ישתמש בו בכל עבודה שהיא, ולא יבצע עבודה שהכללים הטכניים של תהליכה נקבעו בתקן רשמי, אלא אם התאימו המצרך או תהליך העבודה לדרישות התקן הרשמי, אם נקבעה הוראה אחרת באכרזה שבה הוכרז התקן כתקן רשמי."

25. סעיף 2.5.4.2 לתקן ישראלי 52 (2002), החל על מיצי פירות ובכלל זאת פירות הדר, קובע באופן הבא:

"מותר לסמן את הכינוי "טבעי" כחלק מסימון שם המוצר, או שלא כחלק ממנו, רק אם המוצר יוצר מפרי טרי (בלא תרכיז ובלא מחית מרוכזת) ואם הוא עומד בקריטריונים האחרים המפורטים בתקן הישראלי ת"י 1145 לגבי סימון הכינוי "טבעי"."

- העתק של תקן ישראלי 52 מצ"ב **כנספח "ה"** לבקשת האישור.

26. משמע, מיץ המיוצר מרכז איננו מיץ "טבעי" והנתבעת פעלה בניגוד לדין עת כינתה את המוצר "טבעי" ובכך הובילה להטעיית התובעת.

27. סעיף 2.5.1.10 קובע כי במיץ לימון שהוסף לו חומר משמר יש להוסיף את המילה "משומר" לשם המוצר:

"במיץ לימון שהוספה לו גופרית דו-חמצנית או תרכובות המשחררות גופרית דו-חמצנית, תצוין המילה "משומר" כחלק מסימון שם המוצר".

28. סעיף 4.1.1 לתקן ישראלי 1145 קובע כי על שם המוצר להיכתב בגודל אחד ובדגש אחד:

"הסימון יכלול את שם המזון. אם בשם המזון כמה מילים, ייכתבו כל המילים שבשם בגודל אחד ובהדגש אחד".

29. על הנתבעת היה על-כן לסמן את המוצר באופן הבא :

"מיץ לימון משומר"

30. הנתבעת לעומת זאת בחרה לסמן את המוצר באופן הבא :

"מיץ לימון טבעי"

משומר

31. מעשיה של הנתבעת גרמו לתובעת לרכוש מוצר מתוך סברה כי מדובר "במיץ לימון טבעי" בעוד שבפועל מדובר במיץ העשוי מרכז אשר איננו טבעי כלל ועיקר. בנוסף, הנתבעת הסתירה מהתובעת את הכינוי "משומר" והתובעת לא שמה לב למונח זה עד מועד גילוי התרמית.

32. איש לא יחלוק, כי סעיפי החוק אותם הפרה הנתבעת, נועדו להגן על הצרכן פן יוטעה, כפי שהוטעתה התובעת.

33. לו היה המוצר מסומן באופן הולם, היתה התובעת נמנע מרכישתו ומשתמשת בלימון טבעי או רוכשת מיץ לימון הנסחט מלימון טבעי. אין צורך בהבנה מעמיקה במדעי התזונה על מנת להגיע למסקנה כי בין סגולותיו של המוצר אותו רכשה התובעת ובין מיץ לימון טבעי – ארוכה היא הדרך.

34. התובעת רכשה את המוצר ב-3 פעמים שונות והיא מעריכה כי שילמה עבורו סך של 7.5 ש"ח פר רכישה.

35. התובעת מעריכה את נזקיה הכלכליים בסך 1.5 שקלים פר רכישה (20% ממכיר הרכישה המלא), ובסה"כ 4.5 ש"ח.

36. כמו כן, התובעת סבורה כי מגיע לה פיצוי בגין נזקיה הבלתי ממוניים ובכלל זאת עקב הפגיעה באוטונומיה, והרגשות השליליים הנלווים לכך דוגמת כעס, מרמה ואובדן אמון ביצרני מזון, אותם הוא חשה עקב גילוי התרמית.

37. התובעת צרכה מוצר בריא פחות ממה שנתכוונה לרכוש (מיץ לימון טבעי).

38. בע"א 1338/97 **תנובה נ' ראבי**, פד נז(1) 672, 682, נאמרו הדברים הבאים בידי כב' השופטת נאור :

הנזק הלא ממוני שהתובע טוען לו מאופיין בתחושת הגועל הנובעת מכך שמדובר בסליקון, על כל המטען האסוציאטיבי המלווה חומר זה. לדעתי, נזק מסוג זה הוא לכאורה נזק בר-פיצוי. הטעיה בדבר תכולת החלב במקרה זה היא לכאורה בגדר פגיעה באוטונומיה של הפרט. אנו עוסקים במוצר מזון. זכותם של צרכנים היא לקבוע מה יכניסו לפיהם ולגופם וממה יימנעו. מי שרוצה למשל לצרוך רק מזון כשר, ויסתבר לו בדיעבד שהמזון שהוצג תוך הטעיה איננו כזה, יחוש תחושת גועל ופגיעה באוטונומיה שלו. כך יחוש גם מי שצורך רק מזון אורגני, והתברר לו בדיעבד שמזון שפורסם כמזון

אורגני איננו כזה. מי שמבקש לקנות חלב דל שומן דווקא לא יסכין עם כך שימכרו לו תוך הטעיה חלב שבו שיעור השומן גבוה, ולהפך. בכל המקרים הללו ובמקרים רבים אחרים שניתן להעלות על הדעת, ישנה פגיעה באוטונומיה של הפרט, אף שאין עמה נזק גוף או סכנה ממשית לנזק גוף. לכל צרכן וצרכן העדפות בנוגע למזונותיו, העדפות המבטאות לעתים את האידאולוגיה שהוא מאמין בה כדרך לחיים נכונים או בריאים. אכן, זה שאינו שומר כשרות יוכל לומר לשומר הכשרות: מה קרה אם אכלת מזון שאינו כשר; לא נגרם לך כל נזק. לא זו השקפתו של מי שמבקש לשמור על כשרות או לאכול רק מזון אורגני או מזון דל שומן.

וכך קבעה כב' השופטת פרוקצ'יה (בפסקה 13 לפסק-דינה):

"בענייננו מדובר בהוספת מרכיב לדבר מאכל תוך הפרת חובת התקן הרשמי בלא שהצרכן ידע את דבר קיומו של אותו מרכיב במזון שצרך ובמציאות דברים שבה אותו תוסף מזון איננו מזיק לבריאות. לשאלה באיזו מידה עוגמת נפש של צרכן במצב דברים זה היא בכחינת נזק הנובע ממהלכם הטבעי של הדברים, אין תשובה אחידה אשר קורצה מעור אחד. אכן עשויים להיות מצבים קיצוניים שבהם הטעיה לגבי מרכיביו של מוצר אכילה, גם כשאין בהם נזק בריאותי, עשויה להיות בעלת חשיבות מיוחדת לצרכן מהיבטים שונים, למשל מבחינה ערכית, מבחינת השקפת עולמו או עקב קיומה של העדפה מוגדרת למוצר בעל מרכיבים מסוימים לצורך השגת תכלית ספציפית. כך למשל הצגת מוצר אכילה ככשר אף שאינו כשר, או הצגת מזון כמזון אורגני אף שאינו כזה, או הצגת מוצר כדל-שומן בעוד שלמעשה הוא רב-שומן – אלה עשויות במקרים מסוימים להוליד נזק לא ממוני שניתן לומר במידת ודאות כי הוא נגרם באורח טבעי ובמהלכם הרגיל של הדברים כתוצאה ישירה מעוולת הנתבע. בסוג מקרים אלה מצויה בלב הצרכן העדפה ברורה ומוגדרת למוצר בעל אפיון מסוים – בין העדפה שמקורה בערכי דת והשקפת עולם, בין העדפה הנובעת מערכי טבעונות ובין העדפה הבנויה על תכלית לשלוט בהיקף הקלוריות הנצרכות מהמזון, וכיוצא באלה עניינים. פגיעה בהקשרים אלה בזכותו של הצרכן לבחור את המוצר הראוי בעיניו היא פגיעה ממשית בתחום העדפותיו כפרט, ונזקו הכללי מפגיעה זו אינו קשה להוכחה.

קיומה של העדפה מוגדרת וברורה של הצרכן לרכוש מוצר בעל איכויות מוגדרות עשוי לתת בידו כלי לגיטימי לתבוע את נזקו מהמשווק על הפרת חובתו שלא להטעותו לגבי תכונותיו של המוצר הנרכש. עילה מסוג זה עשויה במקרים מתאימים גם להצדיק תובענה ייצוגית אשר את בני קבוצתה, השותפים לתובענה, ניתן להגדיר בלא קושי מיוחד. אולם המקרה שלפנינו הוא שונה, והתשובה לו קשה ומורכבת יותר."

39. עקב ההטעיה, סבלה התובעת מפגיעה באוטונומיה ונפגמה יכולתה להכריע בדבר הרכב מזונותיה, מה לצרוך וממה להימנע. התובעת רכשה מיץ לימון העשוי מרכז אליו הוחדר חומר משמר ולא מיץ לימון טבעי – כפי שהובטח לה.

40. התובעת מעריכה את הפגיעה באוטונומיה בסך של 50 ש"ח. נזקיה של התובעת מסתכמים על-כן בסך 54.5 ש"ח.

ב. עילה לפי חוק הגנת הצרכן

41. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, קובע את הבאות:

”2. איסור הטעיה¹”

(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל-פה או בכל דרך אחרת – העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים לעסקה:

- (1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;
- (2) המידה, המשקל, הצורה והמרכיבים של נכס;
- (3) מועד ההספקה או מועד מתן השירות;
- (4) השימוש שניתן לעשות בנכס או בשירות, התועלת שניתן להפיק מהם והסיכונים הכרוכים בהם;
- (5) דרכי הטיפול בנכס;
- (6) זהות היצרן, היבואן או נותן השירות;
- (7) השם או הכינוי המסחרי של הנכס או השירות;
- (8) מקום הייצור של הנכס;
- (9) תאריך הייצור של הנכס או תאריך תפוגתו;
- (10) החסות, העידוד או ההרשאה שניתנו לייצור הנכס או למכירתו או למתן השירות;
- (11) התאמתו של הנכס או השירות לתקן, למיפרט או לדגם;
- (12) קיומם של חלפים, אבזרים או חמרים המיוחדים או המתאימים לתיקון הנכס או לשימוש בו;
- (13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית;
- (14) חוות דעת מקצועית או תוצאות של בדיקה שניתנו לגבי טיב הנכס או השירות, מהותם, תוצאות השימוש בהם, והסיכונים הכרוכים בהם;
- (15) השימוש הקודם שנעשה בנכס או היותו חדש או משופץ;
- (16) שירות אחזקה ותנאיו;
- (17) תנאי אחריות לנכס או לשירות;
- (18) כמות הטובין שבמלאי מסוג נושא העסקה;
- (19) היות העסקה שלא במהלך עסקים.
- (20) היות מקורו של הנכס המכר בפשיטת רגל בכינוס נכסים או בפירוק חברה;
- (21) תנאי הביטול של עסקה.

42. אחריותה של הנתבעת כיצרנית ו/או משווקת ו/או מחזיקה, יחד או לחוד, של שני המוצרים נשוא ההטעיה, קבועה במפורש בסעיף 2(ב) לחוק הגנת הצרכן הקובע כי:

”(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.”

43. לענייננו, הוטעתה התובעת לרכוש מוצר הנחזה להיות מיץ לימון טבעי, בעוד שבפועל רכשה התובעת מיץ לימון שאינו טבעי אלא כזה העשוי מרכז, ואשר אליו הוחדרו חומרים משמרים.

¹ ההדגשות, כאן ובכל מקום אחר, אינן במקור אלא אם נאמר אחרת.

44. הנתבעת הטעתה את התובעת הטעיה כפולה ומכופל. הנתבעת כינתה את המוצר "מיץ לימון טבעי" למרות שאין המדובר כלל במיץ לימון טבעי הואיל ומדובר במיץ לימון העשוי מתרכיזי. מדובר, למצער, בהטעיה לעניין הטיב המהות והסוג של הנכס.
45. הנתבעת הוסיפה חטא על פשע והקטינה את הכיתוב "משומר" כך שהתובעת – כמו גם יתר חברי הקבוצה – התמקדו בכיתוב "טבעי" המופיע בסמוך לשם המוצר ("מיץ לימון") ובאותיות ענק.
46. לו היה המוצר מסומן באופן הולם, היתה התובעת נמנעת מרכישתו כמפורט לעיל. נזקיה של התובעת מפורטים לעיל בחלק שעניינו הפרת חובה חקוקה.

ג. הגדרת הקבוצה והסעדים המגיעים לכלל חברי הקבוצה

47. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר לתובעת לתבוע בשם את של חברי הקבוצה את הסעדים כמפורט להלן: השבה חלקית של סך של 20% ש"ח לכל אריזה ואריזה של המוצר, ופיצוי בסך 50 ש"ח לכל צרכן וצרכן בגין הפגיעה באוטונומיה.
48. אין לתובעת נתונים בדבר מכירתו של המוצר. בהערכה זהירה, ובהתחשב בכך שמדובר במוצר הנמכר ברשתות השיווק הגדולות, מעריכה התובעת כי המוצר נרכש בידי 100,000 צרכנים וכי במהלך השנים בהן שווק נכשו ממנו כ-3,000,000 יחידות במחיר 7.5 ש"ח ליחידה.
49. על כן, עומד הפיצוי לכלל חברי הקבוצה על סך 4,500,000 ש"ח (סעד ההשבה החלקית) ו-5,000,000 ש"ח (פגיעה באוטונומיה) ובסה"כ עומד הפיצוי לכלל חברי הקבוצה על סך 9,500,000 ש"ח.
50. "דרך המלך" במתן סעד במסגרת תביעה ייצוגית הינה באמצעות פסיקת פיצוי אינדוידואלי לכל חבר בקבוצת התובעים.
51. בהקשר זה, קובע סעיף 20(א) לחוק תובענות ייצוגיות באופן הבא:

(א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לאוצר המדינה.

52. החוק קובע מנגנון גמיש במסגרתו יהא רשאי ביהמ"ש לקבוע כיצד ניתן יהיה להוכיח את נזקם האישי של החברים בקבוצה, כאשר בהתאם לסעיף 20(א)(3) יתרת הכספים – אשר לא יידרשו – תועבר לאוצר המדינה.

53. לחליפין, במידה ויתגלו קשיים באיתור חלק מחברי קבוצת התובעים (מה שסביר מאוד בהחשב בסכום התביעה הנמוך), ניתן יהיה ליישם את עקרונות "הפיצוי לטובת הציבור" הקבועים בסעיף 20(ג) לחוק:

"מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין."

54. פסיקת סעד לטובת הציבור הוכרה גם כסעד ראוי בפסק-דינה של כבוד השופטת נאור בענין **תנובה נ' ראבי** (בעמ' 687):

"שאלת הסעד ושאלת הגדרתה של "הקבוצה" הן שאלות שיש ביניהן, כפי שנראה, קשר גומלין הדוק. בית המשפט עמד בצדק על כך שאין דרכם של צרכנים לשמור קבלות בגין רכישת החלב, ויהיה קושי במשפט עצמו בהבאת ראיות בידי תובעים פוטנציאליים. נראה לי שפתרון אפשרי לקושי בזהו חברי הקבוצה שסביר שאכן יתעורר הוא שייקבע פיצוי לטובת הקבוצה או לטובת הציבור..."

לכית המשפט סמכות רחבה לקבוע את הסעד, ועמדתה היא שגם בתביעות לפי חוק הגנת הצרכן ניתן לקבוע סעד לטובת הציבור או סעד לטובת הקבוצה."

55. את חישוב הסך הכולל של הפיצוי לחברי הקבוצה ניתן יהא לעשות באמצעות כלים סטטיסטיים או בדרך של אומדנא. כפי שנקבע למשל לאחרונה ע"י ביהמ"ש העליון בע"א 345/03 **רייכרט נ' יורשי המונח משה שמש ז"ל** (ניתן ביום 7.6.07):

”סיכומם של דברים עד כה, עקרונית ניתן לקבוע את הנזק בתובענות ייצוגיות בדרכים שונות אשר מיושמות בקשת רחבה של מצבים. מן הצד האחד עומדת, כנקודת מוצא, דרך ההוכחה הקבועה בסעיף 20(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות ובתקנות ניירות ערך, לפיה מוכח הנזק באמצעות הגשת תצהירים על-ידי כל אחד מחברי הקבוצה. דרכי הוכחה נוספות, אשר קרובות במהותן להליך האינדיבידואלי, מבוססות על קביעת נזקו של כל אחד מחברי הקבוצה אך זאת, ללא ניהול הליך מפורט של הגשת תצהירים, אלא באמצעות חישוב כללי המבוסס על נתונים עובדתיים שאינם שנויים במחלוקת או ניתנים להוכחה פשוטה. ניתן, כמובן, לשלב בין שתי הדרכים, על-ידי התוויית נוסחה כללית שתיושם, לגבי כל אחד מיחיד הקבוצה, על-פי הנתונים המיוחדים הנוגעים לו. מן העבר האחר, קיימות דרכים נוספות לקביעת הפיצוי, המבוססות על קביעת סכום הנזק הכולל שנגרם לקבוצה כולה באמצעות שיטות שונות שפורטו לעיל. לבסוף, במקרים בהם לא ניתן לחשב את הנזק (אף שאין חולק כי נגרם), קיימת אפשרות לקבוע את סכום הפיצוי גם על דרך האומדנה.”

56. תביעה זו מוגש בפני ביהמ"ש הנכבד בהתחשב בין היתר בהוראות סעיף 7 לחוק ובהגשתה של תביעה מוקדמת בנסיבות דומות בת.צ. 18265-11-09 **שקד שוורץ נ' תומר שיווק מזון**.

57. מכל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד :

(א) לחייב את הנתבעת לשלם לקבוצה סך של 9,500,000 ש"ח.

(ב) להורות על פסיקת גמול מיוחד לתובעת.

(ג) להורות על תשלום שכר טרחת עורך-דין לעורכי-הדין המייצגים באחוזים מתוך הקרן בהתאם לשיקול דעתו של ביהמ"ש הנכבד וכן על תשלום הוצאות משפט.

שלומי כהן, עו"ד

אמיר ישראלי, עו"ד

ב"כ התובעת